

Anticonceptionelle Midler. Af J. H. LEUNBACH.

Den Seddel, som Sygehuslæge LOHSE har aftrykt med en noget perfid Fremhæven af et underordnet Punkt, har jeg Ansvar for og vil derfor gerne gøre lidt nærmere Rede for den. Jeg vil straks indrømme, at jeg har begaaet en stor Fejl ved at lade Sedlen udgaa uden min Underskrift. Dette Punkt giver en vis Ret til Mistænksomhed, hvilket jeg naturligvis burde have betænkt i Tide.

Sagens Forhistorie er følgende:

I Foraaret holdt jeg for en Forsamling af Arbejderkvinder et Foredrag om Begrænsning af Børnefødslerne. Det var en politisk Kvindeorganisation, som havde indbudt til Mødet. Det viste sig ved denne Lejlighed, at der var i høj Grad Brug for et sexuel Oplysningsarbejde blandt Arbejderkvinderne, specielt en Anvisning af *de rette Midler* til Begrænsning af Børnefødslerne. Vi bestemte at oprette en Konsultation med dette Formaal af lignende Slags som der findes f. Eks. i Holland.

Sommeren gik med at finde et passende Lokale og en Gummivareforretning, der vilde levere billige og gode Varer, og som ikke udelukkende saa paa den forretningsmæssige Side, men ogsaa deltog af ideelle Grunde. Da en saadan Forretning var fundet, galdt det om at lade Arbejderbefolkningen vide, at der fandtes en Konsultation for sexuel Oplysning. Vi ønskede ikke offentlig Bekendtgørelse, men vilde holde nye Foredrag om Sagen og dér uddele Sedler med Oplysning om Konsultationen.

Helst vilde vi have gjort Konsultationen helt gratis. Men hverken vedkommende Kvindeorganisation eller jeg havde Midlerne dertil. Vejledningen bestaar i at anbringe et Occlusivpessar og lære Kvinden selv at anbringe det. Derfor *maa* der leveres et Pessar sammen med Vejledningen. Ifølge Sagens Natur kan man ikke tage et Pessar, der har været lagt paa Plads, tilbage. Betaling var altsaa *nødvendig*, hvis vi ikke snart igen skulde lukke Konsultationen. *Forudbetaling* har derimod vist sig at være overflødig og praktiseres derfor kun i ringe Udstrækning.

Vi var meget betænkelige med Hensynet til Klientelet, om det nu ogsaa vilde blive de virkelige Arbejderkvinder og ikke Gadens løse Fugle. Derfor Løftet om Diskretion og Opfordringen til at tage Ægtefællen med. Det sidste er nu tillige gjort, fordi jeg ønsker, at Ægtefællen skal hjælpe sin Hustru med at kontrollere, at Pessaret ligger rigtigt.

Det har været mig en glædelig Overraskelse, at Konsultationen virkelig væsentlig søges af Ægtepar; og der har til Dato ikke vist sig nogen af dem, som jeg ønskede at undgaa. Og Klientelet har aabenbart den rette Forstaaelse af Forholdet; de kommer i fuld Fortroighed og opfatter det ingenlunde som „Reklame“ eller Forretning, hvad jeg jo ogsaa nok synes, at der skal en Del ond Vilje til. At en Del kommer, naar det er for sent, har jeg omtalt. Det skyldes for en stor Del den grænseløse Uvidenhed, der hersker paa dette Punkt. Og selv om jeg ikke kan hjælpe dem paa anden Maade, er Oplysning ogsaa værdifuld.

Da Konsultationen var en Kendsgerning, fortalte jeg det til Fru THIT JENSEN, som jeg ikke før havde talt med. Jeg troede, at hun gennem den Forening, der var oprettet paa hendes Initiativ, henviste til forskellige Læger, som havde lovet at give den fornødne Vejledning. Det havde ogsaa været Fru T. J.'s Mening, at Foreningen skulde have oprettet Konsultationer og have henvendt sig til alle Landets Læger. Det var imidlertid ikke sket. Fru T. J. hævder, at hun altid henviser til Læge, men at hun i høj Grad havde savnet en billig Konsultation at henviser til, og at hun derfor meget gerne vilde have Lov til at henviser til mig.

Hun præsenterede mig for Resten ved denne Lejlighed for en „Obturator“. Jeg fraraadede hende bestemt at anbefale den, hvad hun heller ikke siden har gjort, men hun sagde, at den var bleven hende anbefalet af en Læge!

Der skete nu det, at Sagen udviklede sig hurtigere, end jeg havde ønsket. Den omtalte Seddel laa hos Bogtrykkeren til Korrektur og skulde nu gøres færdig, for at Fru T. J. kunde uddele den ved sine Foredrag. Mit Navn kom ikke under Sedlen, hvilket *udelukkende* er min egen Fejl, og hvad ingen beklager mer end jeg selv. Det kunde se ud, som om jeg ikke vilde tage mit Ansvar, hvilket selvfølgelig ikke er Tilfældet. Saa snart Sagen kom frem i Dagspressen, hvilket ogsaa var imod mit Ønske, bekendte jeg straks Kulør.

Jeg var ogsaa en Del betænkelig, fordi en saadan Seddeludsendelse strider mod de kollegiale Vedtægter. Men det drejer sig jo ikke om egentlig Lægegerning eller Konkurrence med Kolleger. Det er bleven mig bebrejdet, at jeg ikke spurgte Lægeforeningen først. Men hvordan skulde jeg kunne forlange, at Lægeforeningen skulde tage Ansvar for mine Handlinger? Det *maa* jeg virkelig tage selv!

Naar jeg har taget denne Sag op og har taget imod alle de Ubehageligheder, der nødvendigvis følger med, saa er det i første Række, fordi jeg er *Racehygiejniker*. Studiet af Racehygiejnen har bragt mig til den Overbevisning, at den europæiske Befolkning gaar sin sikre Degeneration i Møde, med mindre der tages alvorlige racehygiejniske Foranstaltninger. Vejen til racehygiejnisk Praxis gaar efter min Mening gennem Anerkendelsen af Menneskets *Selvbestemmelsesret paa Forplantningens Omraade*.

Dernæst af sociale Grunde, fordi jeg *maa* række Kvinderne en hjælpende Haand i denne Bolignødens og sociale Elendes Tid. Man kunde sige, at alt dette kommer ikke mig ved! Jeg er ikke i Stand til som *Cassandra* at nøjes med at beklage min Skæbne og sige: „Warum gabst du mir zu sehen, was ich doch nicht wenden kann!“ Naar jeg ser min Race gaa sin Undergang i Møde, og naar jeg ser Landets Kvinder af Uvidenhed mishandle deres egne Legemer, saa *maa* jeg gøre *mit* til at afvende disse Ulykker! Jeg roser mig ikke heraf — det er maaske en Galskab — men saadan er jeg nu engang indrettet!

Jeg kan selvfølgelig ikke forlange eller vente, at mine Kolleger skal dele mine sociale og racehygiejniske Synspunkter. Derfor har jeg her i Bladet taget til Orde for, at det er Lægernes Opgave at bekæmpe de kriminelle Aborter, som

breder sig uhyggeligt. Det *kan* man da ikke sige er Lægerne uvedkommende!

Er der virkelig nogen der for Alvor tror, at dette Onde kan bekæmpes ved Hjælp af Forbud? Vil ikke Forbud kun bidrage yderligere til at trække Sagen ned i de lyssky Regioner og i endnu højere Grad henvise Kvinderne til at søge usagkyndig Hjælp?

Og en anden Ting: Det hænder ikke saa sjældent, at Kvinder udskrives fra Sygehuse eller Sanatorier med den Besked, at de ikke *maa* udsætte sig for at faa Børn. Men saa godt som aldrig giver Lægen Vedkommende Besked paa, *hvordan* hun skal undgaa det! Er det forsvarligt? Kender Lægerne ikke den menneskelige Natur? Eller kender de ikke Kvindernes Uvidenhed paa dette Punkt?

Kun et enkelt Eksempel: En Kone fra Jylland kom rejsende herover og henvendte sig til Fru T. J., som atter henviste til mig. Hun havde faaet 6 Børn og havde haft 4—5 Aborter. For nylig var hun atter bleven gravid. Hendes Læge havde konstateret Anæmi (60 %) og anden Svækkelse, saaledes at han ansaa det for tilraadeligt at foretage *Abortus provocatus*. Derefter var hun bleven udskrevet uden nogen Anvisning paa, hvorledes hun skulde undgaa det for Fremtiden!

Der kunde anføres talrige lignende Eksempler, ligeledes paa, at Kvinderne anser det for en selvfølgelig Ting at fremkalde Abort og gør det i stor Stil. Jeg undlader med Vilje at samle Materiale, da jeg ikke vil risikere at skulle udlevere noget saadant ved eventuelle Retssager. Men jeg skal nævne et Par Tilfælde fra Amerika:

- 1) 24 Aar, gift i 7 Aar, 2 Børn, 10 Aborter.
- 2) 31 Aar, gift i 15 Aar, 2 lev. Børn, 1 dødt, 11 Aborter.
- 3) 31 Aar, gift i 14 Aar, 3 Børn, 7 Aborter.

Slige udokumenterede Eksempler er maaske ikke saa meget værd. Men er de ikke ogsaa overflødige? Det er vel kun Helbredelsesmidlet, der er Uenighed om? Kan andre anviser bedre Veje end den, jeg har anvist? Hvis ikke, er det saa ikke berettiget at foreslaa at lægge Fordommene til Side?

Dixi et liberavi animam meam!

Farmaceuter og Læger. Af J. S. MØLLER.

Blot 2 Bemærkninger til Red.'s Efterskrift i Nr. 49. Til Redaktøren: Min *Mund* vilde De i hvert Fald ikke have kunnet lukke. Sagligt: *Dixi et liberavi animam meam.*

J. K.

FRA IND- OG UDLAND.

Calig-annoncen. Den af Sundhedsstyrelsen forbudte Annonce fandtes endnu i Berl. Tid. 7/12 24. Hvorfor skulde ikke ogsaa jeg sige: *Dixi et liberavi animam meam.*

Sygekassemedlemmernes Frikørselsret.

De samv. Sogneraadsforeninger afholdt 21/11 deres 25-Aars Jubilæumsdelegeretmøde, og paa dette foresloges fra Ringkøbing Amts Sogneraadsforen. en Ændring i Sygekasseloven, gaaende ud

paa, at der skulde fastsættes en Indtægtsgrænse for de Sygekassemedlemmer, der har Ret til Fribefordring paa Kommunens Regning. Mange Næringsdrivende uden Heste og Vogn formentes mere økonomisk velstillede end mange Medlemmer, som ejer Heste og Vogn.

Man enedes sluttelig om at rejse Spørgsmaalet i den Kommission, som er nedsat til Revision af de gældende Regler for den kommunale Pligtkørsel.
J. K.

Nordisk kirurgisk Forening afholder sit 15de møte i Kjøbenhavn 25de—27de Juni 1925. Diskussionsemner:

1. Om behandlingen av akut osteomyelit og dens følgetilstande. Indledere: SVEN JOHANSSON (Göteborg) og HJ. SCHILLING (Kristiania).
2. Behandlingen av ikke tuberkuløse adnexitider. Indledere: ERIK AHLSTRÖM (Stockholm) og J. P. HARTMANN (Kjøbenhavn).
3. Nyre- og urinveituberkulose. Indledere: TH. ROVSING (Kjøbenhavn), B. RUNEBERG (Helsingfors), G. EKEHORN (Stockholm), P. BULL (Kristiania).

Indledningsforedragene *maa* være indsendt til generalsekretæren inden den 15de april 1925, da de ifølge vedtektene skal uddeles til medlemmene i tryk 1 maaned før møtet.

Anmeldelser om foredrag indsendes til generalsekretæren inden den 15de mai 1925; adresse: Incognitogate 26.

Anmodning om optagelse som medlem av foreningen stiles til et av vedkommende lands styremedlemmer, som sammen med det andet medlem træffer en foreløbig avgjørelse.

Styremedlemmer er:

For Danmark: P. N. HANSEN, J. P. HARTMANN. For Finland: B. RUNEBERG, R. FALTIN. For Norge: CHR. M. F. SINDING-LARSEN, L. S. PETERSEN.

For Sverige: HJ. FORSSNER, GUSTAF PETRÉN.

København og Kristiania i November 1924.

TH. ROVSING, P. BULL,
President, Generalsekretær.

Dansk medicinsk-historisk Selskab afholder Møde Mandag 15. December 1924 Kl. 8 præcis i Zoologisk Auditorium (Indgang Nørregade 10, St. til venstre). Generalforsamling. Dagsorden: 1. Sekretæren aflægger Beretning. 2. Kassereren aflægger Beretning. 3. Valg af Formand. (Prof., Dr. med. B. BANG er villig til at lade sig vælge). 4. Eventuelt.

Foredrag. J. W. S. JOHANSSON: Det folkemedicinske Grundlag for FINSEN's Rødt-Lysbehandling („En Studie i Rødt“). Efter Mødet Adgang til Studenternes Spisestuer.

Dansk kirurgisk Selskab. 106. Møde afholdes Lørdag den 13. December 1924 Kl. 8 paa Rigshospitalet (medic. Audit.). 1. WESSEL: Pararenale Abscesser. 2. RAMLAU-HANSEN (som Gæst): Om Behandling med Rivanol. 3. RAMLAU-HANSEN: Radikal Herniotomi med Sartoriusmobilisation. 4. C. M. ROVSING: Tilf. af Miltbrand. 5. TH. ROVSING: Tilf. af art.-venøst Aneurisme fra Iliaca ext.

Selskabet for Sundhedsplejen i Danmark afholder Møde Torsdag 18. December 1924 Kl. 8 i Hygiejnisk Institut, Ny Vestergade 11. Foredragsholder: Dr. med. MAX CHRISTIANSEN. Emne: Lidt om Folkeforbundets hygiejniske Sektion. Enhver Læge er velkommen.